

Vitoria-Gasteizko Eskolako Agenda 21

2019-2020 ikasturtea

Zerrenda bateratua

1. Ikasleen ekarpenak, gaiaren arabera

1.1.	Lehen Hezkuntza	2. orrialdea
	LH 1 gaia – Mugikortasuna	
	1.1. Mugikortasun ohiturak aldatu	
	1.2. Kotxe gutxiago erabili	
	1.3. Garraio publikoa erabili	
	1.4. Oinez eta bizikletaz ibili	
	1.5. Kotxe elektrikoak erabili	
	LH 2 gaia – Hondakinak eta plastikoa	
	2.1. Hondakinak murriztu	
	2.2. Hondakinak birziklatu	
	2.3. Plastikoa murriztu	
	LH 3 gaia – Kutsadura eta klima aldaketa	
	LH 4 gaia – Kontsumoa, erosketak eta elikadura	
	LH 5 gaia – Bioaniztasuna	
	LH 6 gaia – Baliabideak: ura eta energia	
1.2.	Bigarren Hezkuntza	16. orrialdea
	BH 1 gaia - Klima aldaketa eta kutsadura	
	BH 2 gaia – Kontzientziazioa	
	BH 3 gaia – Mugikortasuna	
	1. Kotxe gutxiago erabili	
	2. Garraio publikoaren erabilera	
	3. Oinez eta bizikletaz ibili	
	4. Ibilgailu elektrikoak erabili	
	BH 4 gaia - Hondakinak	
	BH 5 gaia - Plastikoa	
	BH 6 gaia - Elikadura	
	BH 7 gaia - Bioaniztasuna	
	BH 8 gaia – Baliabideen erabilera: ura eta energia	

2. Jatorrizko ekarpenak

2.1.	Lehen Hezkuntza	30. orrialdea
	Ondorioak	
	Proposamenak	
	Konpromisoak	
2.2.	Bigarren Hezkuntza	39. orrialdea
	Ondorioak	
	Proposamenak	
	Konpromisoak	

1.1. Zerrenda bateratua: ekarpenak gaiaren arabera

Lehen Hezkuntza

LH 1 gaia	MUGIKORTASUNA
<i>Ondorioak</i>	● San Viator Ikastetxea Kotxe kopurua igo da azken urteetan erosoagoa delako. Etxe bakoitzean kotxe bat baino gehiago egoten da. Gure aiton-amonen garaian bidaiak motzagoak ziren. Garraibideetan aukera gehiago dago. ● Mercedarias ikastetxea Askotan erabiltzen ditugu motordun ibilgailuak. Oso gutxitan erabiltzen ditugu garraio publikoak. ● CEU Virgen Niña El alumnado está informado y concienciado con cuidar el medio ambiente pero muchos vienen al colegio en coche. Si podemos, debemos movernos andando o en bici, o utilizar el transporte público. Utilizamos demasiado el coche. ● Nazareth En nuestra ciudad ha aumentado el uso del coche innecesariamente. ● San Martin Hirian zehar mugitzeko eta eskolara etortzeko moduak ingurumena zaintzeko aldekoak dira; gutxiengo bat da batzuetan kotxez etortzen direnak, eta gehienak oinez datoz. ● San Prudencio Auto asko daude eta elektrikoak gutxi.
<i>Proposamenak</i>	1.1. Mugikortasun ohiturak aldatu ● Mercedarias ikastetxea Ibiltzen, bizikletan edo garraio publikoan joatea leku desberdinetara. Garraio publiko gehiago erabili: autobusa, tranbia, bizikleta eta patinetea erabili.

- **CEU Virgen Niña**

Usar más medidas de transporte municipales como el tranvía o el autobús. Tratar de evitar los viajes usando la bici o compartiendo el coche.

1.2. Kotxe gutxiago erabili

- **San Viator Ikastetxea**

Kopiatu Madrideko udaletxeak egin duena (Zona 0) Kotxeak eta autobusak murrizteko.

- **Mercedarias ikastetxea**

Erdialdean kotxeen erabilera debekatu.

- **CEU Virgen Niña**

Usar menos el coche.

- **San Martin**

Arau gehiago kotxe pribatu gutxiago ibiltzeko.
Kotxeen erabilera murrizteko neurriak hartu.

1.3. Garraio publikoa erabili

- **San Viator Ikastetxea**

Tranbia gehiago ipini, linea gehiago.

- **Paula Montal**

Merketu autobus eta tranbia-txartelak jende gehiagok erabiltzeko.

- **Mercedarias ikastetxea**

Garraio publikoaren prezioa jaitsi, jendeak gehiago erabili dezan.
Garraibide publikoak hiritik zehar ondo konektatu, badaude arazoak ez dutela konexio onik eta garraio pribatua erabiltzea ezinbestekoa da orduan.

- **CEU Virgen Niña**

Favorecer el uso del transporte público: horario más amplio, más servicios, precios más baratos, etc.

Poner buses híbridos.
Usar más el transporte público.

- **San Martín**

Garraio publiko gehiago jartzea hiritik mugitzeko oinez edo bizikletaz mugitu ezin garenean.
Garraio publiko eta elektriko gehiago izan eta haien maiztasuna handitu jende gutxiago ibiltzeko autoz.
Garraibide publikoaren erabilera sustatzea. Autobusa eta trena erabiltzea kasu.

- **Nazareth**

Más frecuencia en transporte público, más paradas, más autobuses al Centro y a los pueblos y más barato.
Hacer carteles y señales para que los ciudadanos se animen a utilizar el transporte público.

- **San Prudencio**

Garraio publikoaren sarea hobetu. Tranbia edo autobusa gehiago erabili.
Garraio publikoa gehiago erabili.

1.4. Oinez eta bizikletaz ibili

- **Paula Montal**

Mugikortasun plan jasagarriak bultzatu. Bizikletaren erabilerari lehentasuna eman eta hirian, nabari dadila lehentasun hori.
Patinete elektrikoaren erabilera arautu.

- **CEU Virgen Niña**

Más bici carriles.
Mayor control policial en las inmediaciones de los colegios para que los alumnos podamos ir al colegio en bici, patinete, etc. de forma segura.

- **San Martín**

Oinez edo bizikletaz ibiltzeko ohiturak hartu. Eskolara etortzeko eta hiritik mugitzeko kasu.

- **San Prudencio**

Eskolara bizikletaz edo oinez joan.
Eskolara oinez etorri eta ez kotxez.

	1.5. Kotxe elektrikoak erabili • San Viator Ikastetxea Garraio elektrikoak erabiltzea eta horretarako diru laguntzak eman eta kotxeak kargatzeko toki gehiago jarri. • CEU Virgen Niña Poner más puntos para cargar coches eléctricos. • San Martin Gobernuak diru laguntzak ematea asko kutsatzen dituzten kotxeak aldatzeko eta kotxe hibridoak erosteko. • San Prudencio Bus elektriko gehiago erosi. Auto elektrikoen prezioa gutxitu.
Konpromisoak	• San Viator Ikastetxea Garraio publikoak gehiago erabiltzea. Bizikletaz, patinetez eta oinez joatea lekuetara. Autoak elkarbanatzea. • Paula Montal Eskolara etortzerakoan, eta oro har, mugitzerakoan oinez, bizikletaz edo garraio publikoa erabiltzea. • Mercedarias ikastetxea Kotxea bakarrik beharrezkoa denean erabili, garraio publikoa eta bizikleta gehiago erabili. • CEU Virgen Niña Utilizar transporte sostenible. Intentaré contaminar lo menos posible andando o moviéndome en bicicleta. Desplazarnos en bicicleta o andando. Tratar de usar más el tranvía y la bici. Utilizar más bicis o el transporte público. Utilizar menos el coche. Ir al colegio en transporte público, bicicleta o patinete. • San Martin

	Oinez edo bizikletaz etorriko naiz eskolara. Oinez, bizikletaz edota garraio publikoz bidaiatzea ahal den neurrian. Gasteizetik bizikleta edo patinetea erabiltzea hiritik mugitzeko edo eta eskolara etortzeko. Gasteizetik mugitzeko, gurasoekin batera, kotxea barik, garraio publikoa erabiltzea. Garraio publikoa gehiago erabiltzea eta gure familia eta lagunei konbentzitu beraiek ere egiteko. • Nazareth Caminar y andar más en bici y usar más el transporte público. • San Prudencio Auto gutxiago erabili, bizikleta erabili. Autobusa, tranbia... erabili. Mugikortasun jasagarria sustatzea.
LH 2 gaia	HONDAKINAK ETA PLASTIKOA
<i>Ondorioak</i>	• CEU Virgen Niña Debemos reciclar todos los residuos. • Nazareth La mayoría de la gente no recicla lo suficiente o bien y nos perjudica. • San Martin Dirudienez, nahiz eta birziklatu egin behar dela jakin, etxean askok ez dute egiten. Zabor gehiegi sortzen dugu eta ez dugu hainbeste birziklatzen. Plastiko gehiegi erabiltzearen ondorioz, itsasoak, ibaiak, mendiak...kutsatzen ari da. Plastiko erabilera handia da eta edonon botata beraz, itsasoak, ibaiak, mendiak, basoak, hau da den - dena kutsatuta. Petroliotik eratorritako hainbat osagai, plastikozko poltsak eta botilak, alegia, deskonposatzeko denbora asko behar dutenak, burugabe erabiltzen ditugu eta planetan beste kontinente bat sortzen ari gara, Plastikozko Kontinentea.
<i>Proposamenak</i>	2.1. Hondakinak murriztu • CEU Virgen Niña No gastar tantas hojas. Mejorar la limpieza en los barrios donde sea necesario (concienciando a la gente). Ejemplo: no tirar papeles al suelo, no tirar basura... No tirar cosas al suelo.

2.2. Hondakinak birziklatu

- **Paula Montal**

Askotan, edukiontzien ondoan ikusten dugu jendeak edozer gauza botatzen duela, birziklatu gabe. Eta Udalak ez du kontutan hartzen, gauzak ondo egiten dugun hiritarren praktikak eta gaizki egiten ari direnenak. Kontrol gehiago.

Kale guztietan zakarrontziak eta birziklatzeko mota askotako edukiontziak jarri.

- **Mercedarias ikastetxea**

Puntu berde mugikor gehiago jarri.

Birziklatzeagatik sariak eman. Demagun kartoi kilo bakoitzeko sariak eman. Horrela gizarteak gehiago birziklatuko luke.

Birziklatzea, zaborra ez dugu lurrera bota behar.

Berrerabili gauzak.

- **CEU Virgen Niña**

Reciclar y reutilizar.

Tratar de reciclar más.

Reciclar.

Poner más papeleras.

- **Nazareth**

Poner más papeleras y contenedores, y más árboles, que con las obras los están talando.

- **San Martin**

Birziklapena gehiago landu beharko litzateke; familia askoren artean oraindik ez baitago kontzientzia eta birziklatzeko ohitura edo ezagutza.

Kontzientzia edo ohiturak ikasleen bidez helarazten saia gaitzke. Txikitatik birziklapena zertarako den eta prozesua ondo azalduta. Batzuk ez baitakite zabor sailkapen horren zergatia.

Birziklatzera derrigortuak egotea, jendeak serio hartzeko arazo hau.

Naturarekin bat egin eta ondo zaindu, zaborrak edukiontzietan ondo birziklatuz.

2.3. Plastikoa murriztu

- **CEU Virgen Niña**

Reutilizar el plástico.

	Usar mi botella de agua. Usar más tela.
<i>Konpromisoak</i>	• Paula Montal Sortzen ditugun zaborrak murrizten saiatzea. Etxean zaborra sailkatuko dugu dagokien kaleko edukiontzietan botatzeko. Gauzak bota baino lehen ea posible diren berrerabiltzea pentsatuko dugu. • Mercedarias ikastetxea Lurreko plastikoak jaso. Urtebetetzeetan ez dugu litxarreriarik eramango eskolara. Ondo birziklatzea. Telazko poltsak erabili, ez plastikozkoak. Berrerabili gauzak. Hamaiketakoa taperretan ekarri. Papera ez bota lurrera, ez erabili alferrik, ondo aprobetxatu. Komuneko toallitak ez bota komunetik, paperontzian bota. • CEU Virgen Niña No utilizar tanto papel. Reciclar lo máximo posible. Reutilizar el material que se pueda. Utilizar menos plástico. Generar menos residuos en las ciudades. Generar menos residuos de plástico y utilizar más envases reutilizables. • San Martin Zaborra birziklatzeko ontzietan botatzea. Ondo birziklatu, edukiontziak ondo erabili. Ahal den guztia birziklatzea. Ikasleekin gelan birziklatzeaz gainera, birziklapen horren zentzua uler dezatela saiatu, eta horrela kontzientzia hori familiatara hel dadin saiatu. Hamaiketakoaren paper, poltsa edo gordetzeko kutxatila berrerabili. Papera bi aldetatik idatzi. Zirriborroak birziklatzeko botatzen dugun paperean egin. Pila dituzten jostailuen erabilera murriztu eta bere orde Naturalen jolastu: Gasteizko parketan, eraztun berdean, Armentiako basoan ... Gurasoei azaldu zergatik murriztu behar dugun plastikoaren erabilera. Plastikozko poltsarik, ahal heinean, ez erabili. Eta erabilitakoak berrerabiltzeko prest izatea. Plastikoaren erabilera murriztea. • Nazareth

	Reciclar. Usar menos plástico. Para el almuerzo llevar envoltorios reutilizables. • San Prudencio Oihal poltsak erabili eta ahal bada berrerabili.
LH 3 gaia	KUTSADURA ETA KLIMA ALDAKETA
<i>Ondorioak</i>	• Paula Montal Klima aldaketa denon erantzukizuna da eta beraz, denok egin ahal dugu zerbait ekiditeko. Lur planeta egoera larrian dagoela eta ezin dugu beste alde batera begiratu. Etorkizuna izan nahi dugu eta horretarako, aldaketak gertatu behar dira gure egunerokoan. Klima aldaketaren ondorioak oso kaltegarriak direnez, denok zerbait egin ahal dezakegu, nahiz eta agian gutxi iruditu, munduko klima hobetzeko. Lur planeta zaindu eta errespetatu behar dugu eguzki-sisteman ez dagoelako beste planetarik bizitzeko. • Mercedarias ikastetxea Gure planeta zaintzeko beharra dago. Gure jarrera aldatu behar dugu. Gutxiago kutsatzen saiatu behar gara. Planetak kutsadura gero eta handiagoa dauka eta horrek gaixotzea eragiten dio. Eguzkiaren izpiak atmosfera barruan geratzen ari dira, eta orduan, planeta berotzen ari da eta suteak eta uholdeak gertatzen ari dira. • CEU Virgen Niña Si no cuidamos de nuestro planeta, nuestra tierra, se va a poner muy malita y eso no nos gusta. Nos preocupa. El planeta tierra está enfermo. El tiempo (el clima) está cambiando mucho. Afecta a la naturaleza y consecuentemente a nosotros también. Creemos que la actividad de las personas está influyendo en el cambio climático especialmente en el calentamiento global. Los niños también contribuimos aunque sea en menor medida. El cambio climático es una realidad. Cada vez hay más desastres naturales, más temperatura y menos agua. Debemos actuar lo antes posible o será demasiado tarde. Cada vez estamos contaminando más. Tener mejores hábitos de vida. Que favorecemos nuestra comodidad frente al cuidado del planeta. Existen diversas maneras de cuidar el Planeta que están al alcance de todos y que con ganas y empeño podemos llevar a cabo. • Nazareth Estamos estropeando/destruyendo el planeta. El mundo no está hecho para destruirlo.

	● San Martin Gure eskuetan dago klima aldaketa saihestea. Denok batera borroka egin behar dugu eta kea eta kutsadura gutxiago bota dezakegu. Gure bizimodua aldatu behar dugu. Planetako tenperatura igotzen ari da eta horrela poloak desegiten ari dira. Sute eta uholde gehiago gertatzen ari dira. Tenperatura igotzen ari da eta Lurra planeta lehortzen da poliki-poliki. Gero eta katastrofe naturala gehiago: suteak, uholdeak, lurrikarak ... Ez badugu egoera aldatzen klima asko aldatuko da eta bero asko egingo du. Hori dela eta, ezingo dugu munduan bizi eta herrialde batzuk desagertuko dira. Hau gertatzearen arrazoi nagusia guk sortzen dugun kutsadura da, honen bitartez atmosfera kutsaturaz betetzen delako eta eguzki izpiak lurrera sartzen diren arren, ez dira irteten. Beraz, gure esku dago klima ez aldatzeko ohitura onak hartzea. Tenperaturaren etengabeko igoerak lurreen hainbat arazo eragiten ditu: Animaliak hiltzen ari dira janaria aurkitzeko arazo larriengatik, espeziak desagertzeraino. Poloak ere urtzen ari dira eta horrek uraren mailan ere eragina izango du. Suteak eta uholdeak ere askotan horren ondorioz. Gure esku dago gure planeta zaintzea. Gero eta gaixotasun gehiago daude kutsaduraren eraginez. Atmosfera kutsatuta eta aire zikinak birikietako gaixotasun gehiago sortzen ari dira. CO2 asko botatzen dugu lantegietatik eta arnasten duguna gero eta zikinagoa da. Airearen kutsaduraren ondorioz, gaixotasunak ugartzen dira eta landareetan kalteak eragin ditzake. Animaliak, pertsonak, landareak, denak kaltetuak ateratzen gara. ● San Prudencio Gure eguneroko ohiturak aztertu ondoren, gaizki egiten duguna zuzenduko dugu, zaborra edukiontzi desberdinak erabiliz birziklatuz, sortzen dugun zaborra gutxitu, kotxearen erabilera murriztu, argia behar denean erabiliz, jatorduetan elikagai osasungarriak janez...etab. Lurra denon artean zaindu behar dugu, ohitura egokiak erabiliz eta gaizki dagoena zuzenduz. Gero eta okerrago doala egoera. Gero eta bero handiagoa nabaritzen dugu gure hirian. Gure inguruan, batez ere kostaldean, uholdeak gero eta ugariagoak dira. Lurraren tenperatura gora doa kutsadura dela eta. Denbora gutxian egoera txarrera egin du. Itsaso eta Ozeanoetako ura igoko da eta kostaldea desagertuko da. Gure hirian ez da ikusten bistaz kutsadura handirik baina ikerketek baietz esaten dute.
<i>Proposamenak</i>	● CEU Virgen Niña No contaminar. Facilitar el reciclaje y el uso de transporte público. Utilizar el medio de transporte público, no tirar basura al suelo ni al mar, reciclar, reutilizar, ahorrar energía, no malgastar el agua, reducir el número de fábricas. Evitar al máximo contaminar. Subir el precio de las cosas que contaminen. ● Nazareth Repartir más y mejor el dinero público en aspectos del cambio climático.

	• San Martin Politikariek gehiegi kutsatzen duten enpresei eta fabrikei isunak ezartzea. Hiriko lantegiekin neurriak hartu botatzen duten kutsadura kontrolatzeko. • San Prudencio Orokorrean, gizaki, natura eta Lurrarentzat egokiak diren ekintzak burutuko ditugu. Zaborra dagokion edukiontzietan utziz, argia/berogailuak/ura behar dugunean behar bezala erabiliz, garraio bide publikoak erabiliz gure ingurumena ahalik eta gutxien kutsatzeko.
<i>Konpromisoak</i>	• Paula Montal Etxean gurasoekin hitz egitea gai honi buruz. Mendira, ibaira edo hondartzara joango gara txangoz, aurkitutako zaborra jasotzeko. • CEU Virgen Niña Animar a reciclar más y a utilizar menos el coche. • San Martin Natura zaindu eta disfrutatu asteburuetan eta oporretan. Hezitzailea izango naiz norbaitek ikusten badut zerbait botatzen lurrera edo gaizki botatzen edukiontzietan. Besteen jokaera txarrak salatu. Natura guneak ezagutzeko konpromisoa hartu eta berauek bisitatzera joan. Bideo-jokoetara gutxiago jolastea eta ingurunean ibiltzeko eta disfrutatzeko profitatzea. • Nazareth Reflexionar sobre el cambio climático y valorar más la naturaleza. • San Prudencio Esandako guztia kontutan izan eta burutu.
LH 4 gaia	KONTSUMOA, EROSKETAK ETA ELIKADURA
<i>Ondorioak</i>	• Mercedarias ikastetxea Kontsumo gehiegi egiten dugu eta ez da beharrezkoa. Kontsumismo gehiegi. Behar ez ditugun gauzak erosten ditugu, berrerabili gabe.
<i>Proposamenak</i>	• Mercedarias ikastetxea Bertako produktuak jan ez urrutikoak. Ez erosi plastikoak dituzten gauzak. • Paula Montal Jaietako azoketan dauden saltokietan plastikozko poltsak debekatzea.

	● San Martin Jan ohituren inguruan ere lanketa egin beharko litzateke. Auzo bakoitzean baratza eremua izatea planifikatu gero auzokideek lantzeko eta azoka txikia egiteko. Hiriko auzo gehiagoetan azokak jarri bertako jakiak saltzeko. Elikagai naturalak, bertakoak eta denboraldikoak erostea, janari “zaborra” ri boikota eginez. Bertako produktuei garrantzia eman eta garaian garaikoak kontsumitu. Denda txikietan erosi eta plastikorik ez eskatu. ● San Prudencio Erosketak egiteko oihalezko poltsak eraman. Garaian, garaiko produktuak erosi, Km0-ko produktuak erosi.
Konpromisoak	● Paula Montal Erosketak egiterakoan, kontutan izan bertako produktuak, sasoiak sasoiak eta plastikoak ahalik eta gehien saihestu. Elikagaiak ez xahutzeko erosketak egin aurretik beharko dugun zerrenda idatziko dugu. Jan ez den janariarekin pureak, hanburgesak ... egiteko esango diegu gurasoei. Erosketak egitera joaten, gurdia, oihalezko edo berriro erabiltzeko poltsak eramango ditut; plastikozko poltsak saihestuko ditugu. ● Mercedarias ikastetxea Plastikorik ez daukaten produktuak erosi. Behar ez ditugun objektuak ez erostea. Soberan dugun janaria ez bota, berrerabili. ● CEU Virgen Niña Comprar productos de la zona. ● San Martin Erostera joaten garenean gure poltsa propio eraman eta saiatu plastikorik gabeko gauzak erosten. Gurasoei animatu bertako produktuak erosteko. Familiak animatu eta saritu bertako produktuak erosten badituzte. Asteburuko azoketan bertako produktuak erostera joatea, eta bertako produktuei lehentasuna ematea. Gorputza eta elikadura osasungarriari buruzko gaia lantzearekin batera, ingurumenaren aldeko alderdiak kontutan izan: bertako produktuak eta garaikoak, kontsumo arduratsua, gehiegizko plastiko eta zorroen erabilera... ● Nazareth Comprar productos de aquí. ● San Prudencio Erosketak egiteko poltsa eramango dugu.

	Oihal poltsak erabili eta ahal bada berrerabili.
LH 5 gaia	BIOANIZTASUNA
<i>Ondorioak</i>	• CEU Virgen Niña Si no cuidamos el planeta, los animales se van a morir y no queremos eso. Hay que cuidar el planeta, reciclando, usando menos plástico etc. Los animales están en peligro. Contaminamos mucho, mucha gente está concienciada pero otras no, estamos acabando con el hábitat de muchos animales, hay que parar esto. • San Martin Landare eta animalia espezie asko desagertzen ari dira. Poloak urtzen ari dira eta uraren nibela igotzen, gainera hango animaliak desagertzeko zorian, bizilekua murriztuta dute eta janari gero eta gutxiago. • San Prudencio Klima aldaketaren ondorioz, animaliak eta leku asko desagertzeko arriskuan daude.
<i>Proposamenak</i>	• Paula Montal Ez moztu zuhaitzak errepide zabalagoak egiteko. • CEU Virgen Niña No cortar tantos árboles. Plantar más árboles. • Nazareth Poner más papeleras y contenedores, y más árboles, que con las obras los están talando.
<i>Konpromisoak</i>	• Mercedarias ikastetxea Landatu zuhaitzak eta landare berriak.
LH 6 gaia	BALIABIDEAK: ENERGIA ETA URA
<i>Ondorioak</i>	• CEU Virgen Niña Debemos abrir las persianas para ver y abrigarnos antes de optar por la calefacción. Debemos intentar utilizar la menor cantidad de agua. Gastar menos energía. • San Martin Energia aurreztearekin lotutako gaietan ere, orokorrean ingurumenaren alde egiten duten ohiturak dituzte.

<i>Proposamenak</i>	● Paula Montal Kaleko faroletan LED argiak jarri. ● Mercedarias ikastetxea Eraikin publikoetan eguzki panelak jarri. ● CEU Virgen Niña Apagar aparatos y luz. Cerrar el grifo. Poner más paneles solares. Uso responsable de la luz, el agua, electrodomésticos... ● San Martin Energia berriztagarriak erabiltzea zerbitzu publikoen funtzionamendu eta mantentze lanetarako. Eskoletan eta Gizarte etxeetan eguzki plakak jarri, argia, beroa eta ur beroa izateko. Eskoletan eta Gizarte etxeetan argi-sentsoreak jarri, energia aurrezteko. Eskoletan eta Gizarte etxeetan kontsumo txikiko argiak ipini. Energia berriztagarriak askoz gehiago erabiltzea gutxiago kutsatzeko eta gastu ekonomikoa murrizteko. Ura, argia eta beroa bezalako energia iturriak ondo aprobetxatzea eta alferrik ez gastatzea. Kaleko argietan eguzki plakak ipini argi energia lortzeko. Kaleko ohiturak hartu eta bideo jokoetan ibili beharrean, ohitura osasuntsuak hartzea . Eguzki argia dagoenean argirik ez piztu. Eguzki plakak, ur energia eta haize energiarekin batera, erabili.
<i>Konpromisoak</i>	● Paula Montal Hortzak eta eskuak garbitzen ari garen bitartean, txorrota itxiko dugu. Edan ez dugun ura gordeko dugu landareak ureztatzeko eta maskotari eman edateko. Berriz kargatzeko pilak eta kontsumo gutxiko bonbillak erabiliko ditugu. Aisialdian, eguraldi txarra egiten badu, jostailu elektriko, kontsola, ordenagailu edo ipad-arekin aritu ordez, familiarekin mahai-jokoetan jolastuko gara eta eguraldi ona egiten badu, lagunekin parkean jolastu edo airez zabaleko kirolak praktikatuko ditugu. Eskaileretatik igoko gara igogailua hartu gabe. Ez gara denbora luzez dutxatzen. ● Mercedarias ikastetxea Ur txorrotak itxi. Argi naturala ondo aprobetxatu. Itzali argiak ateratzerakoan eta eguzkiaren argia aprobetxatu. Komuneko iturriak ondo itxi, ura ez gastatzeko alferrik. Bainatu beharrean, dutxa bat hartuko dugu. ● CEU Virgen Niña

Mejorar nuestra alimentación.

Utilizar recursos naturales para nuestro beneficio (luz solar...).

No gastar de forma innecesaria (apagar luces, cerrar grifos, ir andando...).

Utilizar menos el móvil y jugar más en la calle.

Apagar las luces cuando no sean necesarias.

Cerrar los grifos cuando no los estemos usando.

- **San Martín**

Argi naturala aprobetxatu ahal den guztietan.

Erabiltzen ez ditugun gailuak itzali.

Itzali argia behar ez dugunean.

Kontsumo elektrikoa duten gailuak guztiz itzali behar ez ditugunean.

Argi elektrikoaren erabilera murriztea eta eguzki argia ahal beste aprobetxatzea.

Ez xahutu ura.

Ura erabili behar dugun neurrian: txorrota itxi, dutxatu ...

Argia, ura eta beroa zentzuz erabiltzea, alferrik galdu gabe.

Uraren txorrota kontrolatu, egoera denetan (hortzak garbitzeko, platerak garbitzean, bainu barik dutxa azkarra hartzea, etab.)

- **San Prudencio**

Gelako argia itzali ateratzerakoan

Tabletak eta arbel digitalak itzali behar ez ditugunean.

Argiak eta piztuta dauzkagun gailu guztiak, ez baditugu erabili behar itzaliko ditugu.

1.2. Zerrenda bateratua: proposamenak gaiaren arabera

Bigarren Hezkuntza

BH 1 gaia	KLIMA ALDAKETA ETA KUTSADURA
<i>Ondorioak</i>	• San Viator Berotegi efektua eta planeta hilko dela. Pertsonak hilko direla. Desastre naturalak izango direla. Planeta hiltzen ari da, tsunamiak, lurrikarak, uholdeak... • Ekialdea Klima aldaketaren eragin nabarmena gure hirian egiten duen eguraldia da. Azken urteetan ikusten da epelak izan direla. Baina, argi eta garbi dago, gu, gizakiok garelako eragile garrantzitsuena. Gasteizen, nahiz eta Hiri-Berdeia izan, karbono dioxidoaren emisioa oso altua da (8,8Tn eq/ pertsonako eta urteko), beraz guztion parte-hartzea behar da egoera hau aldatzeko. • Miguel de Unamuno Klima aldaketaren ondorioak asko dira. Haien artean: Ekaitz ugariago eta gogoragoak izatea; Poloak urteko; Uholdeak; Desertifikazioak; Basoak gutxitzea; Kostaldeko herriak urpean gelditzea; Animalia eta landare espezie batzuk desagertzea; Ur maila igotzea; Kostaldeko herriak urpean gelditzea; Tenperatura igotzea; Glaziarrak desagertuko dira; Gaixotasunak ugartzea; Gizakiok desagertuko gara, dinosauroak bezala; Lurra berotuko da eta horren ondorioz desastre ugari gertatuko dira; Jatekorik ez dugu izango; Espezie batzuk desagertuko dira; Gure habitat desagertuko da. • Mercedarias Gasteiz Klima aldaketa errealitate bat da, hemen dago eta aurre egiteko momentua da. Hirian CO2 emisio handia dago, horregatik hiriaren antolakuntzaren aldaketa behar da. • CEU Virgen Niña Debemos actuar ya. Solo tenemos un único e increíble planeta. Consideramos que el cambio climático es importante y se deben tomar medidas. Todavía hay mucho trabajo por delante para conseguir alcanzar nuestros objetivos. Se deberían tomar más medidas para frenar o intentar parar el problema. • Egibide Lehen baina bero gehiago egiten du. Eta larriena... ez dakigu zer gertatuko den etorkizunean! El clima de la Tierra cambia globalmente en varios aspectos (temperatura, precipitaciones, nubes, etc.). Estos procesos se están dando más rápida y severamente

	debido a la acción humana, que aumenta la cantidad de gases de efecto invernadero de la atmósfera, produciendo un calentamiento global del planeta. Por ello, la atmósfera y el océano se han calentado, los volúmenes de nieve y hielo han disminuido y el nivel del mar se ha elevado. El cambio climático ya es una realidad: ¡El planeta se está calentando es el momento de tomar el camino del desarrollo sostenible y no el del intolerable! (FP)
<i>Proposamenak</i>	• San Viator Klima aldaketari buruz berri eman eta gero, konpromiso batzuk jarri. Creemos que a escala pequeña podemos hacer poco, pero lo que podemos hacer es convencer a las grandes potencias como E.E.U.U o China para que: Se reduzca en gran medida las emisiones de CO2 y de contaminación en general, que son las que más están dañando al planeta. • Miguel de Unamuno Fabriken tximinietan filtro bat beharrezkoa jartzea. Industriako kutsadura kontrolatzea. • Mercedarias Gasteiz Ez erabili aerosolak edo ingurumenerako oso kaltegarriak diren gasak dituzten beste substantzia batzuk. • CEU Virgen Niña Celebrar menos fiestas.
<i>Konpromisoak</i>	
BH 2 gaia	KONTZIENTZIAZIOA
<i>Ondorioak</i>	• San Viator Creemos que a este paso no llegaremos a 2100. Tenemos que cambiar ya nuestro <i>modus operandi</i> y darnos cuenta de que sólo nos quedan 10 años para llegar a un punto de inflexión que puede significar que futuras generaciones no lleguen a tener una vida en este planeta tal y como la tenemos hoy en día. Hay que concienciar más a la gente y seguir este camino que los Vitorianos hemos emprendido poco a poco, pero sin pausa. Klima aldaketari buruzko informazioa falta da, biztanleri gehiena ez daki zer den edo ideia zalantzarriak dituzte gai honi buruz. Horregatik, lehenik eta behin udaletxea klima aldaketari buruzko aktibitateak edo hitzaldiak sustatu beharko ditu. • CEU Virgen Niña Conscientes de que la actividad humana contamina y eso tiene sus consecuencias. A pesar de que conozcamos la gravedad de los efectos del cambio climático, tomamos pocas medidas en nuestro día a día (por pereza, por no sentirnos directamente responsables...) para paliarla: interés por la bio construcción, reducir el consumo, etc. La mayoría de las personas saben que es el cambio climático y sus efectos. Aunque saben los efectos de él, sus casas no son respetuosas al medio ambiente. Todos estamos de acuerdo que podríamos hacer más para frenar el cambio climático.
<i>Proposamenak</i>	• San Viator Jendea kontzientziatzea.

	• Ekialdea Udaletxeak teknikarien bidez hitzaldiak ematea ikastetxeetan eta baita beste esparruetan ere. • Miguel de Unamuno Tailer batzuk egite jendea gai honetaz kontzientziatzeko. • Mercedarias Gasteiz Ikastetxeetan eta beste erakunde publiko batzuetan birziklatzeari buruzko informazio hitzaldiak sustatzea. • CEU Virgen Niña Charlas para concienciar a todos. • Egibide Informar a la ciudadanía del destino final de los residuos gestionados. (Economía circular).
<i>Konpromisoak</i>	• Ekialdea Beste pertsonak kontzientziatzen saiatzea. • CEU Virgen Niña Transmitir a nuestros familiares y amigos la importancia de adaptar las medidas anteriores.
BH 3 gaia	MUGIKORTASUNA
<i>Ondorioak</i>	• Paula Montal Nahiz eta bizikleta erabili, kotxe gehiegi daude hirian. Jendea bizikleta gero eta gehiago erabiltzen dela.
<i>Proposamenak</i>	1. Kotxeen erabilera • San Viator Asko kutsatzen duten kotxeak ordezkatzera edo kotxe ezberdinak nahastea merkatuan (elektrikoak, diesel, gasolina,..) • Ekialdea Kotxeak ordu batzuetan debekatu. • Miguel de Unamuno Kontrol gehiago kutsadura sortzen duten kotxeei.

- **CEU Virgen Niña**
Fijar un día a la semana sin uso de coches particulares.
Reducir el acceso de los coches en algunas zonas.

- **Egibide**
Kotxeen erabilpena murriztea hiriko erdialdean.

2. Garraio publikoaren erabilera

- **San Viator**
Servicio de tranvía nocturno jueves, viernes y sábado con frecuencia cada hora.
Garraio publikoak gehiago erabiltzea
Garraio publikoa hobetzea.

- **Miguel de Unamuno**
Garraio publikoaren frekuentzia hobetzea.

- **Paula Montal**
Bus linea gehiago jartzea.

- **CEU Virgen Niña**
Abaratar los costes del transporte público.
Mejorar el acceso al transporte público.

- **Egibide**
Garraio publiko gehiago sustatu eta garraio publiko gehiago jarri.
Garraio publikoan linea gehiago jartzea.

3. Oinez eta bizikletaz ibili

- **San Viator**
Bidegorris con continuidad por la ciudad.
Más aparcabiscis en el centro, Mendizorroza, Avenida y Boulevard.
Recuperar el servicio de alquiler de bicicletas no eléctricas por la ciudad.
Regular la movilidad de patinetes eléctricos dejando claro por dónde pueden circular y a qué velocidad.

- **Ekialdea**
Bide gorri gehiago eta hobeak egin.
Lanera oinez eta bizikletaz joaten direnei diru-laguntzak eman, Holandan egiten den moduan.
- **Miguel de Unamuno**
Bide gorri gehiago jartzea bizikleta hobeto eta gehiago erabiltzeko.
- **Paula Montal**
Noizero eguneratzen dira bidegorriak?
Zergatik daude moztuta bidegorri batzuk?
Bizikleta aparkaleku gehiago jartzeko asmorik ba al dago?
- **CEU Virgen Niña**
Más estacionamientos para bicis y coches eléctricos.
Mejorar y ampliar la conexión de bici carriles.
Utilizar más la bicicleta y mejorar las infraestructuras para ello.
- **Egibide**
Patinete eta txirrinda elektrikoen alokairua sustatu.
Aumentar los aparca bicis y aparca patinetes de la ciudad, en condiciones seguras.
- **Mercedarias Gasteiz**
Hiriko garraio plangintza berritu: erdigunea peatonalizatu, mugikortasun iraunkorra sustatu, super etxadi kontzeptua garatu.

4. Ibilgailu elektrikoak erabili

- **Ekialdea**
Bizikleta elektrikoen zerbitzu publikoa sustatzea Bilbo eta Donostian egiten den moduan.
- **Miguel de Unamuno**
Kotxe elektrikoaren erabilera sustatzea.
Kotxe elektrikoak promozionatzea.
- **CEU Virgen Niña**
Transporte público híbrido o eléctrico. Usarlo más.
Más estacionamientos para bicis y coches eléctricos.

<i>Konpromisoak</i>	• San Viator No usar tanto el coche (que los padres no vengan a buscarnos en coche si es posible) e ir andando o en transporte público más a menudo. Garraio publikoak gehiago erabiltzea Hurbil dauden lekuetara joateko kotxea ez erabiltzen saiatu • Ekialdea Hiritik oinez, bizikletaz edo garraio publikoan ibiltzea. Kotxeak soilik bidaia luzeetarako erabiltzea. • Miguel de Unamuno Garraio publikoa erabiltzea edo bizikleta. • Paula Montal Tren eta autobusa erabiltzea. Bizikletaz bagoaz, donok kaskoa erabiltzea. Zentzuz ibiltzea. • Mercedarias Gasteiz Garraio publikoa erabiltzea eta energia berriztagarriekin energia kontratatzea etxean (goiener...). • CEU Virgen Niña Usar más el transporte público. Ir en bici o usar el transporte público. Establecer un día a la semana en el que no se pueda ir en coche. Utilizar menos el coche y usar más el transporte público o la bici. • Egibide Autobusa gehiago erabili. Txirrinda gehiago erabili. Utilizar preferentemente modos de movilidad activa (a pie o bicicleta).
BH 4 gaia	HONDAKINAK
<i>Ondorioak</i>	• Paula Montal Hondakin mota asko sortzen ditugu: arropa, tresna elektronikoa, plastiko gauzak eta poltsak. • Egibide Ez dugu asko birziklatzen.

<i>Proposamenak</i>	• San Viator Papeleras para poder separar residuos en las calles. • Ekialdea Puntu berde gehiago jarri. • Miguel de Unamuno Birziklatzeko kontenedore gehiago jartzea. Salaketak jartzea birziklatzen ez denean. • CEU Virgen Niña Reciclar. Mejorar la distribución de desechos en más contenedores. Limpieza: más contenedores, mayor limpieza de calles, más puntos limpios. • Egibide Birziklatzea. Kaleak eta lorategiak gehiago garbitzea. Zakarrontzi gehiago jartzea.
<i>Konpromisoak</i>	• San Viator Reciclar más eficazmente, (limpiando plásticos e informándonos de nuevos envases dónde irían etc.). Fotokopietan paper birziklatua erabili (paper marroia). Etxean birziklatu. • Ekialdea Orokorrean kontsumoa murriztea eta gehiago birziklatzea. Papera modu egokian erabiltzea. Ehungintzaren industria, gehien kutsatzen duen bigarren industria-mota denez, soilik behar dugun arropa erostea, eta bigarren eskukoa gehiago erabiltzea. • Miguel de Unamuno Birziklatzea gehiago eta hobeto. Berrerabiltzea gauzak. Birziklatzea gehiago eta hobeto. • Paula Montal Gure kontsumoa murriztea gero eta hondakin gutxiago izateko. Konprometitzen gara, marroi ontzietan bakarrik hondakin organikoa sartzea, eta organiko ez diren hondakinak ez botatzea. Etxeetan gurasoei organikoa birziklatzeko behartzea eta geuk ere. Hondakin organikoa ondo birziklatzeko Udalak esaten dizkiguten oharrak kasu egitea.

	• Mercedarias Gasteiz Etxean ondo birziklatzea eta hondakin gutxi sobratzea. Birziklatu, eta nork ez duen egiten zuzendu. • CEU Virgen Niña Reutilizar cosas de hermanos u otros familiares. No tirar basura al suelo. Aprovechar el papel al máximo. Reciclar más y mejor. Reciclar, reutilizar y reducir. • Egibide Zaborra lurrera ez botatzea, hau da, birziklatzea. Gauzak berrerabili. Alargar la vida útil de los aparatos, favoreciendo su arreglo y su reutilización.
BH 5 gaia	PLASTIKOA
<i>Ondorioak</i>	• Miguel de Unamuno Klima aldaketaren ondorioak asko dira. Haien artean: Ozeanoak plastikoz beteta egotea, hori dela eta arrainak hiltzea eta kutsatuak egotea gure kontsumorako. • Paula Montal Ur plastikozko botila gehiegi dagoela. • CEU Virgen Niña Afecta mucho a nuestra vida diaria porque vivimos rodeados de plástico y aun así seguimos generando más (comida, envoltorios, residuos, etc.)
<i>Proposamenak</i>	1. Erosketa poltsak • Ekialdea Merkatuetan oihaleko poltsak saldu. • Miguel de Unamuno Supermerkatuei behartzea plastikozko poltsak ez erabiltzea. Poltsa biodegradagarriak ematea doanik. • Paula Montal

	Dendetan plastikozko poltsak ez emateko saltzaileei esatea. • CEU Virgen Niña Fomentar el uso de bolsas de tela en vez de plástico. 2. Hondakin plastikoak murriztu • San Viator Máquinas para poder entregar botellas de plástico y latas y así conseguir descuentos en supermercados y transporte. Implementar servicio de reutilización de botellas en establecimientos (te cobran algo más cuando la compras y te lo reembolsan al devolver el envase. Plastikoak murriztu. Plastikoaren kontsumoa murriztea supermerkatuetan. Implantar el agua del grifo en los restaurantes. • Ekialdea Erroman egiten den moduan, plastikozko ontziak birziklatzearen truke, garraio publikorako ticketak eman. Plastikoen erabilera murrizteko neurriak hartu. • Paula Montal Que no se deje vender con tanto envoltorio la bollería. Que se prime a las empresas que venden agua, por venderla en botellas de vidrio y luego que se puedan devolver los envases y no se no cobre por ellos. • CEU Virgen Niña Que haya un recargo en los productos que vienen con plástico. Sustituir el plástico por papel en la medida que alcance la legislación municipal. • Egibide Cobrar por el envase vacío retomado. Reducir/eliminar la utilización de envases de plástico de un solo uso.
Konpromisoak	• San Viator Plastikoak murriztu. Plastikoaren erabilera murriztu Berrero erabil daitezkeen poltsak.

	• Ekialdea Erosketak egitean plastiko asko dituzten gauzak ekiditea eta zuntz naturalak erabiliz eginiko poltsak erabili. • Miguel de Unamuno 'A granel' erostea, bilgarririk gabe. Plastikoaren erabilera murriztea. Plastiko bilgarriekin gauza gutxiago erostea. • Mercedarias Gasteiz Ez erosi plastikoa duten produktuak, adibidez: madalenak, erabili eta botatzeko tresnak... Ez kutsatzeko oihalezko poltsak erabiltzea, lurrera biodegradagarriak ez diren gauzak ez botatzea. Bokata ogitarteko batean ekarri. • CEU Virgen Niña Ir a la compra con bolsa propia. No comprar algo con mucho envoltorio. Usar mi propia botella de agua. No usar bolsas de plástico. • Egibide Plastiko gehiegi duten produktuak ez erostea. Kaletik joaten garenean ikusten dugun plastiko guztia jasoko dugu. Poltsak berrerabili eta plastikozkoak birziklatu. Reducir el consumo de plástico de un solo uso.
BH 6 gaia	ELIKADURA
<i>Ondorioak</i>	• Paula Montal Gure elikatzeko modua ez da beti osasungarria eta jasangarria kanpoko erosten ditugulako. Jaten ez dugun janari gehiegi zaborretara botatzen dugu • CEU Virgen Niña Respecto a los jardines verticales, creo que mucha gente no sabe realmente para lo que sirven y por ello no se utiliza demasiado.
<i>Proposamenak</i>	• San Viator Bertako produktuak sustatzea. • Ekialdea Lekuko produktuak bultzatu, bereziki modu ekologikoan ekoiztuak.

	• Paula Montal Jarraitzeko bultzatzen hiri-baratzeak. • Mercedarias Gasteiz Ekotasa bat inplantatzea beharrezkoa: enpresa eta elikagai markei.
<i>Konpromisoak</i>	• San Viator Hemengo produktu gehiago jan. • Ekialdea Elikagai prozesatu gutxiago erabiltzea, eta Km 0 elikagai gehiago. • Paula Montal Erosteko elikagaiak pisura eta ez plastikozko ontzietan. Bertako elikagaiak erosi. Comida que sobra y está en buenas condiciones, no tirarla y aprovecharla para otros platos. • Mercedarias Gasteiz Kontsumo arduratsua izatea: produktu ekologiko, garaian garaikoak, komertzio justua eta km0-koa izatea, plastikorik Gabe. Behar duguna erostea eta ez gehiago. • CEU Virgen Niña Comprar productos locales en tiendas locales. No desperdiciar la comida. • Egibide Consumir menos y consumir más producto local y de temporada.
BH 7 gaia	BIOANIZTASUNA
<i>Ondorioak</i>	• San Viator Gizakia, flora eta fauna hil egingo direla. • Miguel de Unamuno Klima aldaketaren ondorioak asko dira. Haien artean: basoak gutxitzea, animalia eta landare batzuk desagertzea; Gizakiok desagertuko gara, dinosauroak bezala; Jatekorik ez dugu izango; Glaziarrak desagertuko dira; Espezie batzuk desagertuko dira; Gure habitat desagertuko da. • Mercedarias Gasteiz Gure planetaren biodibertsitatea galtzen ari da.

	Gure planetaren berdeguneak murrizten ari dira: deforestazio eta suteen bidez. Temperatura igotzen doa planetak jasan ezin duen erritmo batean. Horrek espezieetan iraungipenak sortzen ditu, habitatean aldaketak, basamortuen handitzea. Baliabide gutxi dituzten herrialdeetan pobrezia handiagoa etab. • Egibide Bero gehiegi egiten du, animaliak hiltzen ari dira, sute gehiago daude eta izebergak urtzen ari dira. Gure ekosistema aldatzen ari da. Espezie asko desagertzen ari dira.
<i>Proposamenak</i>	• Miguel de Unamuno Landare gehiago landatzea. Basoak ez moztea. • CEU Virgen Niña Crear más zonas verdes. Reducir la tala de árboles.
<i>Konpromisoak</i>	• San Viator Plantar árboles si es posible y no consumir aceite de palma para que no se talen tantos. • Egibide Landare gehiago landatu.
BH 8 gaia	BALIABIDEAK ETA KONTSUMOA: URA ETA ENERGIA
<i>Ondorioak</i>	• Paula Montal Gure tresna elektrikoak betetzeko gero eta energia gehiago kontsumitzen dugula . • Egibide Asko kontsumitzen dugu, klima aldaketa oso nabaria da gaur egun.
<i>Proposamenak</i>	1. Energia erabilera eta kontsumoa • San Viator Energia aurreztu. A pequeña escala proponemos hacer un uso más responsable del agua (Circuitos cerrados, duchas, fregar etc., más lavanderías para lavar más cosas a la vez...) y de la electricidad, sobre todo cuando está en stand by, que deberíamos desenchufarla para que no siga consumiendo. Además, vemos importante el hecho de sustituir las luces viejas y bombillas por bombillas led, que consumen menos y además no calientan ni secan el ambiente.

- **Miguel de Unamuno**
Argi naturala erabiltzea ahal denean.
Farolak sentsore batekin jartzea.
Hirietan led argiak erabiltzea.
- **Paula Montal**
Energia kontsumo murrizteko lanparak hirian zehar ipini.
- **CEU Virgen Niña**
Cambiar farolas a bombillas Led.
En los edificios antiguos, deberían asegurarse de que todos los vecinos tienen bombillas de bajo consumo, ventanas que aíslen bien, etc.
- **Mercedarias Gasteiz**
Kontsumo arduratsua goraiatu eta erraztu behar da.

2. Uraren erabilera eta kontsumoa

- **Ekialdea**
Uraren kontsumoa murriztu.
Buesa Arenaren adibidea jarraituz euri-ura aprobetxatu.
- **CEU Virgen Niña**
Reducir la contaminación y el consumo de agua. Vender el agua, pagar por ella para no malgastarla.
Reducir el desgaste del agua.

3. Energia berriztagarria

- **San Viator**
Energia berriztagarri gehiago erabiltzea.
Eguzki-panelak ipintzea eraikinetan. Energia aurrezteko neurriak hartu. Eraikin bio klimatiko gehiago eraikitzea.
- **Ekialdea**
Polikiroldegi publikoetako bizikleta-estatiko eta korrika egiteko zintak, sare elektrikora konektatzea.
Mikroturbina hidroelektrikoen bidez hiriko ibaietako ur-korronteak aprobetxatuz energia elektrikoa ekoiztu kaleko argiztapenerako, Japonian egiten den moduan.

	● Miguel de Unamuno Energia berriztagarria derrigorrez erabiltzea. Energi berriztagarri gehiago erabiltzea. Eguzki panelak erabiltzea eraikin publiko guztietan. ● CEU Virgen Niña Conceder beneficios económicos a los que usen energía limpia. Facilitar, económicamente y físicamente, enlaces a energías limpias. Usar más la energía renovable. Priorizar las energías renovables. Obligar a las nuevas construcciones a instalar infraestructuras más sostenibles. Poner en todos los edificios placas solares. Todos los edificios nuevos deberían estar adecuados para que fueran lo menos contaminantes posible. ● Mercedarias Gasteiz Laguntzak etxeetan eraikin jasangarriak eta ekologikoak izateko.
Konpromisoak	● San Viator Hacer un uso del agua y electricidad más responsable y energéticamente eficiente (desenchufar cargadores cuando no se usen, quitar el stand by de la TV,...) Energia aurreztu. Argia itzali behar ez dugunean. Klaseko proiektorea itzali behar ez dugunean. Baita ordenagailuak ere. Berogailuak itzali beroa egiten duenean. ● Miguel de Unamuno Gutxiago kontsumitzea. Etxea hobeto isolatzea. Leihoak ez irekitzea berogailua piztuta dagoenean. Gauza elektroniko gutxiago erabiltzea. Ur gutxiago erabiltzea eta dutxa motza izatea. ● Paula Montal Tresna elektrikoak stand by ez uztea. Beharrezkoa ez denean argia itzalita edukitzea. Berokuntza termostatoa instalatu, 20 eta 21º arteko tenperatura erregulatzen duena . Ura txorroetatik edatea eta ez erostea plastikozko botilak.

- **Mercedarias Gasteiz**

Garraio publikoa erabiltzea eta energia berriztagarriekin energia kontratatzea etxean (goiener...).

- **CEU Virgen Niña**

Reducir el gasto de agua en la ducha.

No derrochar la luz.

Gastar menos agua caliente y menos luz (asegurarme de que todo está apagado al salir de la habitación).

No consumir más de lo necesario.

Usar energía renovable (fomentarla).

2.1. Zerrenda bateratua: jatorrizko ekarpenak

Lehen Hezkuntza

ONDORIOAK

- **San Viator Ikastetxea**

- Kotxe kopurua igo da azken urteetan erosoagoa delako.
- Etxe bakoitzean kotxe bat baino gehiago egoten da.
- Gure aiton amonen garaian bidaiak motzagoak ziren.
- Garraibideetan aukera gehiago dago.

- **Paula Montal**

- Klima aldaketa denon erantzukizuna da eta beraz, denok egin ahal dugu zerbait ekiditeko.
- Lur planeta egoera larrian dagoela eta ezin dugu beste alde batera begiratu.
- Etorkizuna izan nahi dugu eta horretarako, aldaketak gertatu behar dira gure egunerokoan.
- Klima aldaketaren ondorioak oso kaltegarriak direnez, denok zerbait egin ahal dezakegu, nahiz eta agian gutxi iruditu, munduko klima hobetzeko.
- Lur planeta zaindu eta errespetatu behar dugu eguzki-sisteman ez dagoelako beste planetarik bizitzeko

- **Mercedarias ikastetxea**

- Gure planeta zaintzeko beharra dago
- Gure jarrera aldatu behar dugu
- Gutxiago kutsatzen saiatu behar gara
- Kontsumo gehiegi egiten dugu eta ez da beharrezkoa
- Askotan erabiltzen ditugu motordun ibilgailuak
- Oso gutxitan erabiltzen ditugu garraio publikoak
- Kontsumismo gehiegi. Behar ez ditugun gauzak erosten ditugu, berrerabili gabe.
- Planetak kutsadura gero eta handiagoa dauka eta horrek gaixotzea eragiten dio.
- Eguzkiaren izpiak atmosfera barruan geratzen ari dira, eta orduan, planeta berotzen ari da eta suteak eta uholdeak gertatzen ari dira.

- **CEU Virgen Niña**

- Si no cuidamos de nuestro planeta, nuestra tierra, se va a poner muy malita y eso no nos gusta. Nos preocupa. (LH 1)
  - Si no cuidamos el planeta, los animales se van a morir y no queremos eso. Hay que cuidar el planeta, reciclando, usando menos plástico etc. (LH 1)
  - El alumnado está informado y concienciado con cuidar el medio ambiente pero muchos vienen al colegio en coche (LH2)
  - Si podemos, debemos movernos andando o en bici, o utilizar el transporte público (LH2)
  - Debemos abrir las persianas para ver y abrigarnos antes de optar por la calefacción. (LH2)
  - Debemos reciclar todos los residuos (LH2)
  - Debemos intentar utilizar la menor cantidad de agua (LH2)
  - El planeta tierra está enfermo (LH3)
  - Los animales están en peligro (LH3)
-

- El tiempo (el clima) está cambiando mucho (LH3)
- Afecta a la naturaleza y consecuentemente a nosotros también (LH3)
- Creemos que la actividad de las personas está influyendo en el cambio climático especialmente en el calentamiento global (LH4)
- Los niños también contribuimos aunque sea en menor medida (LH4)
- El cambio climático es una realidad. Cada vez hay más desastres naturales, más temperatura y menos agua. Debemos actuar lo antes posible o será demasiado tarde (LH5)
- Cada vez estamos contaminando mas (LH5)
- Utilizamos demasiado el coche (LH5)
- Gastar menos energía (LH5)
- Tener mejores hábitos de vida (LH5)
- Que favorecemos nuestra comodidad frente al cuidado del planeta
- Existen diversas maneras de cuidar el Planeta que están al alcance de todos y que con ganas y empeño podemos llevar a cabo (LH6)
- Contaminamos mucho, mucha gente está concienciada pero otras no, estamos acabando con el hábitat de muchos animales, hay que parar esto. (LH6)

- **Nazareth**

- En nuestra ciudad ha aumentado el uso del coche innecesariamente.
- La mayoría de la gente no recicla lo suficiente o bien y nos perjudica.
- Estamos estropeando/destruyendo el planeta.
- El mundo no está hecho para destruirlo.

- **San Martin**

- Dirudinez, nahiz eta birziklatu egin behar dela jakin, etxean askok ez dute egiten.
- Bestalde, hirian zehar mugitzeko eta eskolara etortzeko moduak ingurumena zaintzeko aldekoak dira; gutxiengo bat da batzuetan kotxez etortzen direnak, eta gehienak oinez datoz.
- Energia aurreztearekin lotutako gaietan ere, orokorrean ingurumenaren alde egiten duten ohiturak dituzte.
- Gure eskuetan dago klima aldaketa saihestea. Denok batera borroka egin behar dugu eta kea eta kutsadura gutxiago bota dezakegu. Gure bizimodua aldatu behar dugu.
- Planetako tenperatura igotzen ari da eta horrela poloak desagitzen ari dira. Sute eta uholde gehiago gertatzen ari dira.
- Plastikoen gehiegi erabiltzearen ondorioz, itsasoak, ibaiak, mendiak...kutsatzen ari da.
- Landare eta animalia espezie asko desagertzen ari dira.
- Gero eta gaixotasun gehiago daude kutsaduraren eraginez.
- Tenperatura igotzen ari da eta Lurra planeta lehortzen da poliki-poliki.
- Poloak urtzen ari dira eta uraren nibela igotzen, gainera hango animaliak desagertzeko zorian, bizilekua murriztuta dute eta janari gero eta gutxiago.
- Gero eta katastrofe naturala gehiago: suteak, uholdeak, lurrikarak ...
- Plastikoen erabilera handia da eta edonon botata beraz, itsasoak, ibaiak, mendiak, basoak, hau da den - dena kutsatuta.
- Atmosfera kutsatuta eta aire zikinak birzikletako gaixotasun gehiago sortzen ari dira.
- Ez badugu egoera aldatzen klima asko aldatuko da eta bero asko egingo du. Hori dela eta, ezingo dugu munduan bizi eta herrialde batzuk desagertzeko dira. Hau gertatzearen arrazoi nagusia guk sortzen dugun kutsadura da, honen bitartez atmosfera kutsaduraz betetzen delako eta eguzki izpiak lurra sartzen diren arren, ez dira irteten. Beraz, gure esku dago klima ez aldatzeko ohitura onak hartzea.
- Zabor gehiegi sortzen dugu eta ez dugu hainbeste birziklatzen.

- CO2 asko botatzen dugu lantegietatik eta arnasten duguna gero eta zikinagoa da.
- Tenperaturaren etengabeko igoerak lurrian hainbat arazo eragiten ditu: Animaliak hiltzen ari dira janaria aurkitzeko arazo larriengatik, espeziak desagertzera. Poloak ere urtzen ari dira eta horrek uraren mailan ere eragina izango du. Suteak eta uholdeak ere askotan horren ondorioz.
- Airearen kutsaduraren ondorioz, gaixotasunak ugaritzen dira eta landareetan kalteak eragin ditzake. Animaliak, pertsonak, landareak, denak kaltetuak ateratzen gara.
- Petroliotik eratorritako hainbat osagai, plastikozko poltsak eta botilak, alegia, deskonposatzeko denbora asko behar dutenak, burugabe erabiltzen ditugu eta planetan beste kontinente bat sortzen ari gara, Plastikozko Kontinentea.
- Gure esku dago gure planeta zaintzea.

- **San Prudencio**

- Gure eguneroko ohiturak aztertu ondoren, gaizki egiten duguna zuzenduko dugu, zaborra edukiontzi desberdinak erabiliz birziklatuz, sortzen dugun zaborra gutxitu, kotxearen erabilera murriztu, argia behar denean erabiliz, jatorduetan elikagai osasungarriak jenez...etab.
- Lurra denon artean zaindu behar dugu, ohitura egokiak erabiliz eta gaizki dagoena zuzenduz.
- Gero eta okerrago doala egoera.
- Gero eta bero handiagoa nabaritzen dugu gure hirian.
- Gure hirian ez da ikusten bistaz kutsadura handirik Baina ikerketek baietz esaten dute
- Gure inguruan, batez ere kostaldean, uholdeak gero eta ugariagoak dira.
- Auto asko daude eta elektrikoak gutxi.
- Lurraren tenperatura gora doa kutsadura dela eta.
- Klima aldaketaren ondorioz, animaliak eta leku asko desagertzeko arriskuan daude.
- Denbora gutxian egoera txarrera egin du.
- Itsaso eta Ozeanoetako ura igoko da eta kostaldea desagertuko da.

PROPOSAMENAK

- **San Viator Ikastetxea**

- Garraio elektrikoak erabiltzea eta horretarako diru laguntzak eman eta kotxeak kargatzeko toki gehiago jarri.
- Tranbia gehiago ipini, linea gehiago.
- Kopiatu Madrilera udaldiruak egin duena (Zona 0) Kotxeak eta autobusak murrizteko

- **Paula Montal**

- Mugikortasun plan jasagarriak bultzatu. Bizikletaren erabilerari lehentasuna eman eta hirian, nabari dadila lehentasun hori. Patinete elektrikoak erabilera arautu.
- Askotan, edukiontzien ondoan ikusten dugu jendeak edozer gauza botatzen duela, birziklatu gabe. Eta Udalak ez du kontutan hartzen, gauzak ondo egiten dugun hiritarren praktikak eta gaizki egiten ari direnak. Kontrol gehiago
- Ez moztu zuhaitzak errepide zabalagoak egiteko.
- Merketu autobus eta tranbia-txartelak jende gehiagok erabiltzeko.
- Kaleko faroletan LED argiak jarri.
- Jaietako azoketan dauden saltokietan plastikozko poltsak debekatzea.
- Kale guztietan zakarontziak eta birziklatzeko mota askotako edukiontziak jarri.

- **Mercedarias ikastetxea**

- Eraikin publikoetan eguzki panelak jarri
- Garraio publikoaren prezioa jaitsi, jendeak gehiago erabili dezan
- Puntu berde mugikor gehiago jarri
- Erdialdean kotxeen erabilera debekatu
- Birziklatzeagatik sariak eman. Demagun kartoi kilo bakoitzeko sariak eman. Horrela gizarteak gehiago birziklatuko luke.
- Garraiobide publikoak hiritik zehar ondo konektatu, badaude arazoak ez dutela konexio onik eta garraio pribatua erabiltzea ezinbestekoa da.
- Birziklatzea, zaborra ez dugu lurrera bota behar.
- Berrerabili gauzak
- Ibiltzen, bizikletan edo garraio publikoan joatea leku desberdinetara
- Garraio publiko gehiago erabili: autobusa, tranbia, bizikleta eta patinetea erabili.
- Bertako produktuak jan ez urrutikoak.
- Ez erosi plastikoak dituzten gauzak.

- **CEU Virgen Niña**

- No cortar tantos arboles (LH 1)
- No contaminar (LH 1)
- Reutilizar el plástico (LH 1)
- Usar más tela (LH 1)
- No gastar tantas hojas (LH 1)
- Facilitar el reciclaje y el uso de transporte público (LH2)
- Reciclar y reutilizar (LH2)
- Apagar aparatos y luz. Cerrar el grifo (LH2)
- Utilizar el medio de transporte público, no tirar basura al suelo ni al mar, reciclar, reutilizar, ahorrar energía, no malgastar el agua, reducir el número de fábricas (LH3)
- Poner más paneles solares (LH4)
- Mejorar la limpieza en los barrios donde sea necesario (concienciando a la gente). Ejemplo: no tirar papeles al suelo, no tirar basura... (LH4)
- Evitar al máximo contaminar (LH4)
- Usar más medidas de transporte municipales como el tranvía o el autobús. Tratar de evitar los viajes usando la bici o compartiendo el coche. (LH5)
- Tratar de reciclar más. (LH5)
- Usar menos el coche (LH5)
- Uso responsable de la luz, el agua, electrodomésticos... (LH5)
- Reciclar (LH5)
- Mas bici carriles (LH5)
- Subir el precio de las cosas que contaminen (LH5)
- Usar mi botella de agua (LH5)
- Plantar más árboles (LH5)
- Favorecer el uso del transporte público: horario más amplio, más servicios, precios más baratos, etc. (LH6)
- Mayor control policial en las inmediaciones de los colegios para que los alumnos podamos ir al colegio en bici, patinete, etc. De forma segura (LH6)
- No tirar cosas al suelo. (LH6)
- Poner buses híbridos (LH6)
- Poner más papeleras (LH6)
- Usar más el transporte público (LH6)
- Poner más puntos para cargar coches eléctricos (LH6)

- **Nazareth**

- Más frecuencia en transporte público, más paradas, más autobuses al Centro y a los pueblos y más barato.
- Hacer carteles y señales para que los ciudadanos se animen a utilizar el transporte público.
- Poner más papeleras y contenedores, y más árboles, que con las obras los están talando.
- Repartir más y mejor el dinero público en aspectos del cambio climático.

- **San Martin**

- Birziklapena gehiago landu beharko litzateke; familia askoren artean oraindik ez baitago kontzientzia eta birziklatzeko ohitura edo ezagutza. Kontzientzia edo ohiturak ikasleen bidez helarazten saia gaitzke. Txikitatik birziklapena zertarako den eta prozesua ondo azalduta. Batzuk ez baitakite zabor sailkapen horren zergatia.
- Jan ohituren inguruan ere lanketa egin beharko litzateke.
- Gobernuak diru laguntzak ematea asko kutsatzen dituzten kotxeak aldatzeko eta kotxe hibridoak erosteko.
- Garraio publiko gehiago jartzea hiritik mugitzeko oinez edo bizikletaz mugitu ezin garenean.
- Arau gehiago kotxe pribatu gutxiago ibiltzeko
- Energia berriztagarriak erabiltzea zerbitzu publikoen funtzionamendu eta mantentze lanetarako.
- Eskoletan eta Gizarte etxeetan eguzki plakak jarri, argia, beroa eta ur boroa izateko.
- Kaleko argietan eguzki plakak ipini argi energia lortzeko.
- Kotxeen erabilera murrizteko neurriak hartu.
- Eskoletan eta Gizarte etxeetan argi-sentsoreak jarri, energia aurrezteko.
- Garraio publiko eta elektriko gehiago izan eta haien maiztasuna handitu jende gutxiago ibiltzeko autoz.
- Eskoletan eta Gizarte etxeetan kontsumo txikiko argiak ipini.
- Auzo bakoitzean baratza eremua izatea planifikatu gero auzokideek lantzeko eta azoka txikia egiteko.
- Hiriko auzo gehiagoetan azokak jarri bertako jakiak saltzeko.
- Hiriko lantegiak neurriak hartu botatzen duten kutsadura kontrolatzeko.
- Energia berriztagarriak askoz gehiago erabiltzea gutxiago kutsatzeko eta gastu ekonomikoa murrizteko.
- Birziklatzera derrigortuak egotea, jendeak serio hartzeko arazo hau.
- Politikariek gehiegi kutsatzen duten enpresei eta fabrikei isunak ezartzea.
- Ura, argia eta beroa bezalako energia iturriak ondo aprobetxatzea eta alferrik ez gastatzea.
- Elikagai naturalak, bertakoak eta denboraldikoak erostea, janari "zaborra" ri boikota eginez.
- Oinez edo bizikletaz ibiltzeko ohiturak hartu. Eskolara etortzeko eta hiritik mugitzeko kasu.
- Garraiobide publikoaren erabilera sustatzea. Autobusa eta trena erabiltzea kasu.
- Kaleko ohiturak hartu eta bideo jokoetan ibili beharrean, ohitura osasuntsuak hartzea .
- Naturarekin bat egin eta ondo zaindu. Zaborrak edukiontzietan ondo birziklatuz.
- Denda txikietan erosi eta plastikorik ez eskatu.
- Eguzki argia dagoenean argirik ez piztu.
- Eguzki plakak, ur energia eta haize energiarekin batera, erabili.
- Bertako produktuei garrantzia eman eta garaian garaikoak kontsumitu.

- **San Prudencio**

- Orokorrean, gizaki, natura eta Lurrarentzat egokiak diren ekintzak burutuko ditugu.
-

- Zaborra dagokion edukiontzietan utziz, argia/berogailuak/ura behar dugunean behar bezala erabiliz, garraibide publikoak erabiliz gure ingurumena ahalik eta gutxien kutsatzeko.
- Garraio publikoaren sarea hobetu. Tranbia edo autobusa gehiago erabili.
- Bus elektriko gehiago erosi.
- Auto elektrikoen prezioa gutxitu.
- Eskolara oinez etorri eta ez kotxez.
- Garraio publikoa gehiago erabili.
- Eskolara bizikletaz edo oinez joan.
- Erosketak egiteko oihalezko poltsak eraman.
- Garaian, garaiko produktuak erosi, Km0-ko produktuak erosi.

KONPROMISOAK

● **San Viator Ikastetxea**

- Garraio publikoak gehiago erabiltzea.
- Bizikletaz, patinetex eta oinez joatea lekuetara.
- Autoak elkarbanatzea.

● **Paula Montal**

- Etxean gurasoekin hitz egitea gai honi buruz.
- Erosketak egiterakoan, kontutan izan bertako produktuak, sasoian sasoikoak eta plastikoak ahalik eta gehien saihestu.
- Eskolara etortzerakoan, eta oro har, mugitzerakoan oinez, bizikletaz edo garraio publikoa erabiltzea
- Sortzen ditugun zaborrak murrizten saiatzea
- Etxean zaborra sailkatuko dugu dagokien kaleko edukiontzietan botatzeko.
- Erosketak egitera joaten, gurdia, oihalezko edo berriro erabiltzeko poltsak eramango ditut. Plastikozko poltsak saihestuko ditugu.
- Elikagaiak ez xahutzeko erosketak egin aurretik beharko dugun zerrenda idatziko dugu.
- Jan ez den janariarekin pureak, hanburgesak ... egiteko esango diegu gurasoei.
- Hortzak eta eskuak garbitzen ari garen bitartean, txorrota itxiko dugu.
- Edan ez dugun ura gordeko dugu landareak ureztatzeko eta maskotari eman edateko.
- Berriz kargatzeko pilak eta kontsumo gutxiko bonbillak erabiliko ditugu.
- Gauzak bota baino lehen ea posible diren berrerabiltzea pentsatuko dugu.
- Aisialdian, eguraldi txarra egiten badu, jostailu elektriko, kotsola, ordenagailu edo ipad-arekin aritu ordez, familiarekin mahai-jokoetan jolastuko gara eta eguraldi ona egiten badu, lagunekin parkean jolastu edo airez zabaleko kirolak praktikatuko ditugu.
- Mendira. ibaira edo hondartzara joango gara txangoz, aurkitutako zaborra jasotzeko.
- Eskaileretatik igoko gara igogailua hartu gabe.
- Ez gara denbora luze dutxatzen.

● **Mercedarias ikastetxea**

- Lurreko plastikoak jaso
- Kotxea bakarrik beharrezkoa denean erabili, garraio publikoa eta bizikleta gehiago erabili.
- Birziklatu
- Plastikorik ez daukaten produktuak erosi. Urtebetetzeetan ez dugu litxarreriarik eramango eskolara.
- Behar ez ditugun objektuak ez erostea
- Berrerabiltzea

- Ondo birziklatzea
- Ur txorrotak itxi
- Argi naturala ondo aprobetxatu
- Telazko poltsak erabili, ez plastikozkoak.
- Itzali argiak ateratzerakoan eta eguzkiaren argia aprobetxatu.
- Berrerabili gauzak
- Birziklatu ondo.
- Hamaiketakoa taperretan ekarri.
- Komuneko iturriak ondo itxi, ura ez gastatzeko alferrik.
- Bainatu beharrean, dutxa bat hartuko dugu.
- Papera ez bota lurrera, ez erabili alferrik., ondo aprobetxatu.
- Komuneko toallitak ez bota komunetik, paperontzian bota.
- Soberan dugun janaria ez bota, berrerabili.
- Landatu zuhaitzak eta landare berriak.

- **CEU Virgen Niña**

- Utilizar transporte sostenible (LH1)
- Mejorar nuestra alimentación (LH1)
- Utilizar recursos naturales para nuestro beneficio (luz solar...) (LH1)
- No gaste de forma innecesaria (apagar luces, cerrar grifos, ir andando...) (LH 1)
- Animar a reciclar más y a utilizar menos el coche. (LH2)
- Reciclaré (LH2)
- Intentaré contaminar lo menos posible andando o moviéndose en bicicleta (LH3)
- Apagar la luz(LH3)
- Cerrar el grifo (LH3)
- Apagar las luces(LH3)
- No utilizar tanto papel (LH3)
- Reciclar(LH3)
- Utilizar más el transporte público (LH4)
- Desplazarnos en bicicleta o andando (LH4)
- Comprar productos de la zona (LH4)
- Tratar de usar más el tranvía y la bici (LH5)
- Reciclar lo máximo posible (LH5)
- Reutilizar el material que se pueda (LH5)
- Utilizar más bicis o el transporte público (LH5)
- Utilizar menos plástico (LH5)
- Utilizar menos el coche (LH5)
- Generar menos residuos en las ciudades (LH5)
- Ir al colegio en transporte público, bicicleta o patinete. (LH6)
- Utilizar menos el móvil y jugar más en la calle (LH6)
- Generar menos residuos de plástico y utilizar más envases reutilizables (LH6)
- Ir en bici al cole (LH6)
- Reciclar más (LH6)
- Apagar las luces cuando no sean necesarias (LH6)
- Cerrar los grifos cuando no los estemos usando (LH6)

- **Nazareth**

- Reflexionar sobre el cambio climático y valorar más la naturaleza.
- Caminar y andar más en bici y usar más el transporte público.

- Usar menos plástico. Para el almuerzo llevar envoltorios reutilizables.
- Comprar productos de aquí.
- Reciclar.

- **San Martin**

- Ikasleekin gelan birziklatzeaz gainera, birziklapen horren zentzua uler dezatela saiatu, eta horrela kontzientzia hori familiara hel dadin saiatu.
- Gorputza eta elikadura osasungarriari buruzko gaia lantzearekin batera, ingurumenaren aldeko alderdiak kontutan izan: bertako produktuak eta garaikoak, kontsumo arduratsua, gehiegizko plastiko eta zorroen erabilpena...
- Argi naturala aprobetxatu ahal den guztietan.
- Erabiltzen ez ditugun gailuak itzali.
- Ez xahutu ura.
- Erostera joaten garenean gure poltsa propio eraman eta saiatu plastikorik gabeko gauzak erosten.
- Garraio publikoa gehiago erabiltzea eta gure familia eta lagunei konbentzitu beraiek ere egiteko.
- Zaborra birziklatzeko ontzietan botatzea.
- Itzali argia behar ez dugunean.
- Hamaiketako paper, poltsa edo gordetzeko kutxatila berrerabili.
- Gurasoei azaldu zergatik murriztu behar dugun plastikoaren erabilera.
- Ondo birziklatu, edukiontzia ondo erabili.
- Ura erabili behar dugun neurrian: txorrota itxi, dutxatu ...
- Papera bi aldetatik idatzi.
- Zirriborroak birziklatzeko botatzen dugun paperean egin.
- Oinez edo bizikletaz etorriko naiz eskolara.
- Gurasoei animatu bertako produktuak erosteko.
- Natura zaindu eta disfrutatu asteburuetan eta oporretan.
- Hezitzailea izango naiz norbaitek ikusten badut zerbait botatzen lurrera edo gaizki botatzen edukiontzietan.
- Pila dituzten jostailuen erabilera murriztu eta bere orde Naturalan jolastu: Gasteizko parketan, eratzun berdean, Armentia basoan ...
- Argia, ura eta beroa zentzuz erabiltzea, alferrik galdu gabe.
- Ahal den guztia birziklatzea.
- Oinez, bizikletaz edota garraio publiko bidaiatzea ahal den neurrian.
- Plastikoaren erabilera murriztea.
- Familiak animatu eta saritu bertako produktuak erosten badituzte.
- Besteen jokaera txarrak salatu.
- Natura guneak ezagutzeko konpromisoa hartu eta berauek bisitatzera joan.
- Kontsumo elektrikoa duten gailuak guztiz itzali behar ez ditugunean.
- Plastikozko poltsarik, ahal heinean, ez erabili. Eta erabilitakoak berrerabiltzeko prest izatea.
- Gasteizetik bizikleta edo patineta erabiltzea hiritik mugitzeko edo eta eskolara etortzeko.
- Gasteizetik mugitzeko, gurasoei batera, kotxea barik, garraio publikoa erabiltzea.
- Bideo-jokoetara gutxiago jolastea eta ingurunean ibiltzeko eta disfrutatzen profitatzea.
- Uraren txorrota kontrolatu, egoera denetan (hortzak garbitzeko, platerak garbitzean, bainu barik dutxa azkarra hartzea, etab.)
- Argi elektrikoaren erabilera murriztea eta eguzki argia ahal beste aprobetxatzea.
- Asteburuko azoketan bertako produktuak erostera joatea, eta bertako produktuei lehentasuna ematea.

- **San Prudencio**

- Esandako guztia kontutan izan eta burutu.
- Auto gutxiago erabili, bizikleta erabili.
- Autobusa, tranbia... erabili.
- Oihal poltsak erabili eta ahal bada berrerabili.
- Gelako argia itzali ateratzerakoan
- Tabletak eta arbel digitalak itzali behar ez ditugunean.
- Erosketak egiteko poltsa eramango dugu.
- Argiak eta piztuta dauzkagun gailu guztiak, ez baditugu erabili behar itzaliko ditugu.
- Mugikortasun jasagarria sustatzea.

2.2. Zerrenda bateratua: jatorrizko ekarpenak

Bigarren Hezkuntza

ONDORIOAK

• San Viator:

- Creemos que a este paso no llegaremos a 2100. Tenemos que cambiar ya nuestro *modus operandi* y darnos cuenta de que sólo nos quedan 10 años para llegar a un punto de inflexión que puede significar que futuras generaciones no lleguen a tener una vida en este planeta tal y como la tenemos hoy en día. Hay que concienciar más a la gente y seguir este camino que los Vitorianos hemos emprendido poco a poco, pero sin pausa.
- Berotegi efektua eta planeta hilko dela.
- Pertsonak hilko direla.
- Desastre naturalak izango direla.
- Klima aldaketari buruzko informazioa falta da, biztanleri gehiena ez daki zer den edo ideia zalantzarriak dituzte gai honi buruz. Horregatik, lehenik eta behin udaletxea klima aldaketari buruzko aktibitateak edo hitzaldiak sustatu beharko ditu.
- Planeta hiltzen ari da, tsunamiak, lurrikarak, uholdeak,..
- Gizakia, flora eta fauna hil egingo direla.

• Ekialdea

- Klima aldaketaren eragin nabarmena gure hirian egiten duen eguraldia da. Azken urteetan ikusten da epelak izan direla. Baina, argi eta garbi dago, gu , gizakiok garelako eragile garrantzitsuena.
- Gasteizen, nahiz eta Hiri-Berdeia izan, karbono dioxidoaren emisioa oso altua da (8,8Tn eq/ pertsonako eta urteko), beraz guztion parte-hartzea beharko da egoera hau aldatzeko

• Miguel de Unamuno

- Klima aldaketaren ondorioak asko dira. Haien artean:
    - Ekaitz ugariago eta gogorragoak izatea
    - Poloak urtzea
    - Uholdeak
    - Desertifikazioak
    - Basoak gutxitzea
    - Kostaldeko herriak urpean gelditzea
    - Animalia eta landare espezie batzuk desagertzea
    - Ur mila igotzea
    - Temperatura igotzea
    - Gaixotasunak ugartzea
    - Ozeanoak plastikoz beteta egotea, hori dela eta arrainak hiltzea eta kutsatuak egotea gure kontsumorako
    - Gizakiok desagertuko gara, dinosauroak bezala
    - Lurra berotuko da eta horren ondorioz desastre ugari gertatuko dira.
    - Jatekorik ez dugu izango
    - Kostaldeko herriak urpean gelditzea
    - Glaziarrek desagertuko dira
    - Espezie batzuk desagertuko dira
    - Temperatura igotzea
-

- Gure habitat desagertuko da

- **Paula Montal**

- Gure tresna elektrikoak betetzeko gero eta energia gehiago kontsumitzen dugula
- Gure elikatzeko modua ez da beti osasungarria eta jasangarria kanpoko erosten ditugulako
- Hondakin mota asko sortzen ditugu: arropa, tresna elektronikoak, plastiko gauzak eta poltsak
- Nahiz eta bizikleta erabili, kotxe gehiegi daude hirian
- Jendea bizikleta gero eta gehiago erabiltzen dela
- Jaten ez dugun janari gehiegi zaborretara botatzen dugu
- Ur plastikozko botila gehiegi dagoela

- **Mercedarias Gasteiz**

- Klima aldaketa errealitate bat da, hemen dago eta aurre egiteko momentua da
- Hirian CO2 emisio handia dago, horregatik hiriaren antolakuntzaren aldaketa behar da
- Gure planetaren biodibertsitatea galtzen ari da
- Gure planetaren berdeguneak murrizten ari dira: deforestazio eta suteen bidez.
- Tenperatura igotzen doa planetak jasan ezin duen erritmo batean. Horrek espezieetan iraungipenak sortzen ditu, habitatean aldaketak, basamortuen handitzea. Baliabide gutxi dituzten herrialdeetan pobrezia handiagoa etab.

- **CEU Virgen Niña**

- Conscientes de que la actividad humana contamina y eso tiene sus consecuencias.
- Debemos actuar ya.
- Solo tenemos un único e increíble planeta
- Consideramos que el cambio climático es importante y se deben tomar medidas. Afecta mucho a nuestra vida diaria porque vivimos rodeados de plástico y aun así seguimos generando más (comida, envoltorios, residuos, etc.)
- A pesar de que conocemos la gravedad de los efectos del cambio climático, tomamos pocas medidas en nuestro día a día (por pereza, por no sentirnos directamente responsables...) para paliarla: interés por la bio construcción, reducir el consumo, etc.
- La mayoría de las personas saben que es el cambio climático y sus efectos
- Aunque saben los efectos de él, sus casas no son respetuosas al medio ambiente
- Todos estamos de acuerdo que podríamos hacer más para frenar el cambio climático
- Todavía hay mucho trabajo por delante para conseguir alcanzar nuestros objetivos
- Se deberían tomar más medidas para frenar o intentar parar el problema
- Respecto a los jardines verticales, creo que mucha gente no sabe realmente para lo que sirven y por ello no se utiliza demasíad

- **Egibide**

- Asko kontsumitzen dugu, klima aldaketa oso nabaria da gaur egun
- Bero gehiegi egiten du, animaliak hiltzen ari dira, sute gehiago daude eta izebergak urtzen ari dira.
- Ez dugu asko birziklatzen
- Lehen baina bero gehiago egiten du
- Gure ekosistema aldatzen ari da
- Espezie asko desagertzen ari dira
- Eta larriena... ez dakigu zer gertatuko den etorkizunean!

- El clima de la Tierra cambia globalmente en varios aspectos (temperatura, precipitaciones, nubes, etc.). Estos procesos se están dando más rápida y severamente debido a la acción humana, que aumenta la cantidad de gases de efecto invernadero de la atmósfera, produciendo un calentamiento global del planeta. Por ello, la atmósfera y el océano se han calentado, los volúmenes de nieve y hielo han disminuido y el nivel del mar se ha elevado. El cambio climático ya es una realidad: ¡El planeta se está calentando es el momento de tomar el camino del desarrollo sostenible y no el del intolerable! (FP)

PROPOSAMENAK

• **San viator**

- Creemos que a escala pequeña podemos hacer poco, pero lo que podemos hacer es convencer a las grandes potencias como E.E.U.U o China para que: Se reduzca en gran medida las emisiones de CO2 y de contaminación en general, que son las que más están dañando al planeta.
- A pequeña escala proponemos hacer un uso más responsable del agua (Circuitos cerrados, duchas, fregar etc., más lavanderías para lavar más cosas a la vez...) y de la electricidad, sobre todo cuando está en stand by, que deberíamos desenchufarla para que no siga consumiendo.
- Además, vemos importante el hecho de sustituir las luces viejas y bombillas por bombillas led, que consumen menos y además no calientan ni secan el ambiente.
- Bidegorris con continuidad por la ciudad.
- Más aparcabicis en el centro, Mendizorroza, Avenida y Boulevard.
- Servicio de tranvía nocturno jueves, viernes y sábado con frecuencia cada hora.
- Papeleras para poder separar residuos en las calles.
- Máquinas para poder entregar botellas de plástico y latas y así conseguir descuentos en supermercados y transporte.
- Implementar servicio de reutilización de botellas en establecimientos (te cobran algo más cuando la compras y te lo reembolsan al devolver el envase).
- Recuperar el servicio de alquiler de bicicletas no eléctricas por la ciudad.
- Regular la movilidad de patinetes eléctricos dejando claro por dónde pueden circular y a qué velocidad.
- Implantar el agua del grifo en los restaurantes.
- Garraio publikoak gehiago erabiltzea
- Plastikoak murriztu.
- Energia aurreztu.
- Klima aldaketari buruz berri eman eta gero, konpromiso batzuk jarri.
- Eguzki-panelak ipintzea eraikinetan. Energia aurrezteko neurriak hartu. Eraikin bio klimatiko gehiago eraikitzea
- Garraio publikoa hobetzea
- Plastikoaren kontsumoa murriztea supermerkatuetan.
- Bertako produktuak sustatzea
- Asko kutsatzen duten kotxeak ordezkatzeta edo kotxe ezberdinak nahastea merkatuan (elektrikoak, diesel, gasolina,..)
- Energia berriztagarri gehiago erabiltzea
- Jendea kontzientziatzea.

• **Ekialdea**

- Udaletxeak teknikarien bidez hitzaldiak ematea ikastetxeetan eta baita beste esparruetan ere.
- Bizikleta elektrikoek zerbitzu publikoa sustatzea Bilbo eta Donostian egiten den moduan.

- Erroman egiten den moduan, plastikozko ontziak birziklatzearen truke, garraio publikorako ticketak eman.
- Polikiroldegi publikoetako bizikleta-estatiko eta korrika egiteko zintak, sare elektrikora konektatzea.
- Bide gorri gehiago eta hobeak egin.
- Plastikoen erabilera murrizteko neurriak hartu.
- Puntu berde gehiago jarri.
- Uraren kontsumoa murriztu.
- Kotxeak ordu batzuetan debekatu.
- Merkatuetan oihaleko poltsak saldu.
- Lekuko produktuak bultzatu, bereziki modu ekologikoan ekoiztuak.
- Lanera oinez eta bizikletaz joaten direnei diru-laguntzak eman, Holandan egiten den moduan.
- Buesa Arenaren adibidea jarraituz euri-ura aprobetxatu.
- Mikroturbina hidroelektrikoen bidez hiriko ibaietako ur-korranteak aprobetxatuz energia elektrikoa ekoiztu kaleko argiztapenerako, Japonian egiten den moduan.

- **Miguel de Unamuno**

- Kotxe elektrikoaren erabilera sustatzea
- Bide gorri gehiago jartzea bizikleta hobeto eta gehiago erabiltzeko
- Landare gehiago plantatzea
- Basoak ez moztea
- Eguzki panelak erabiltzea eraikin publiko guztietan
- Argi naturala erabiltzea ahal denean
- Energi berriztagarri gehiago erabiltzea
- Kontrol gehiago kutsadura sortzen duten kotxeei
- Birziklatzeko kontenedore gehiago jartzea
- Supermerkatuei behartzea plastikozko poltsak ez erabiltzea
- Tailer batzuk egite jendea gai honetaz kontzientziazteko .
- Farolak sentsore batekin jartzea.
- Fabriken tximenietan filtro bat beharrezkoa jartzea
- Hirietan led argiak erabiltzea
- Garraio publikoaren frekuentzia hobetzea
- Poltsa biodegradableak ematea doanik
- Tailer batzuk egite jendea gai honetaz kontzientziazteko .
- Industriako kutsadura kontrolatzea.
- Salaketak jartzea birziklatzen ez denean
- Kotxe elektrikoak promozionatzea
- Energia berriztagarria derrigorrez erabiltzea

- **Paula Montal**

- Energia kontsumo murrizteko lanparak hirian zehar ipini
- Jarraitzeko bultzatzen hiri-baratzeak
- Dendetan plastikozko poltsak ez emateko saltzaileei esatea
- Bus linea gehiago jartzea
- Noizero eguneratzen dira bidegorriak?
- Zergatik daude moztuta bidegorri batzuk?
- Bizikleta aparkaleku gehiago jartzeko asmorik ba al dago?
- Que no se deje vender con tanto envoltorio la bollería
- Que se prime a las empresas que venden agua, venderla en botellas de vidrio y luego que se puedan devolver los envases y no se cobre por ellos

- **Mercedarias Gasteiz**

- Kontsumo arduratsua goraipatu eta erraztu behar da
- Ekotasa bat inplantatzea beharrezkoa: enpresa eta elikagai markei
- Hiriko transporte plangintza berritu: erdigunea peatonalizatu, mugikortasun iraunkorra sustatu, super etxadi kontzeptua garatu.
- Laguntzak etxeetan eraikin jasagarriak eta ekologikoak izateko
- Ikastetxeetan eta beste erakunde publiko batzuetan birziklatzeari buruzko informazio hitzaldiak sustatzea.
- Ez erabili aerosolak edo ingurumenerako oso kaltegarriak diren gasak dituzten beste substantzia batzuk.

- **CEU Virgen Niña**

- Cambiar farolas a bombillas Led.
- Reducir la contaminación y el consumo de agua. Vender el agua, pagar por ella para no malgastarla.
- Transporte público híbrido o eléctrico. Usarlo más.
- Crear más zonas verdes.
- Limpieza: más contenedores, mayor limpieza de calles, más puntos limpios.
- Priorizar las energías renovables.
- Reciclar.
- Más estacionamientos para bicis y coches eléctricos.
- Mejorar y ampliar la conexión de bici carriles
- Reducir la tala de árboles.
- Fijar un día a la semana sin uso de coches particulares.
- Charlas para concienciar a todos.
- Celebrar menos fiestas.
- Utilizar más la bicicleta y mejorar las infraestructuras para ello
- Mejorar la distribución de desechos en más contenedores.
- Que haya un recargo en los productos que vienen con plástico
- Reducir el desgaste del agua
- Conceder beneficios económicos a los que usen energía limpia
- Facilitar, económicamente y físicamente, enlaces a energías limpias
- Sustituir el plástico por papel en la medida que alcance la legislación municipal
- Abaratar los costes del transporte publico
- Obligar a las nuevas construcciones a instalar infraestructuras más sostenibles.
- Usar más la energía renovable
- Poner en todos los edificios placas solares
- Mejorar el acceso al transporte público
- Fomentar el uso de bolsas de tela en vez de plástico
- Reducir el acceso de los coches en algunas zonas
- Todos los edificios nuevos deberían estar adecuados para que fueran lo menos contaminantes posible.
- En los edificios antiguos, deberían asegurarse de que todos los vecinos tienen bombillas de bajo consumo, ventanas que aíslen bien, etc.

- **Egibide**

- Birziklatzea
- Garraio publiko gehiago sustatu eta garraio publiko gehiago jarri
- Patinete eta txirrinda elektrikoek alokairua sustatu
- Kaleak eta lorategiak gehiago garbitzea.
- Zakarrontzi gehiago jartzea
- Kotxeen erabilpena murriztea hiriko erdialdean
- Garraio publikoan linea gehiago jartzea
- Cobrar por el envase vacío retomado (FP)
- Reducir/eliminar la utilización de envases de plástico de un solo uso. (FP)
- Aumentar los aparca bicis y aparca patinetes de la ciudad, en condiciones seguras. (FP)
- Informar a la ciudadanía del destino final de los residuos gestionados. (Economía circular) (FP)

KONPROMISOAK

● **San Viator:**

- Reciclar más eficazmente, (limpiando plásticos e informándonos de nuevos envases dónde irían etc.).
- No usar tanto el coche (que los padres no vengan a buscarnos en coche si es posible) e ir andando o en transporte público más a menudo.
- Plantar árboles si es posible y no consumir aceite de palma para que no se talen tantos.
- Hacer un uso del agua y electricidad más responsable y energéticamente eficiente (desenchufar cargadores cuando no se usen, quitar el stand by de la TV,...)
- Garraio publikoak gehiago erabiltzea
- Plastikoak murriztu.
- Energia aurreztu.
- Argia itzali behar ez dugunean
- Klaseko proiektorea itzali behar ez dugunean. Baita ordenagailuak ere.
- Berogailuak itzali beroa egiten duenean.
- Fotokopietan paper birziklatua erabili (paper marroia)
- Etxean birziklatu
- Plastikoaren erabilera murriztu
- Hemengo produktu gehiago jan
- Berrero erabil daitezkeen poltsak.
- Hurbil dauden lekuetara joateko kotxea ez erabiltzen saiatu

● **Ekialdea**

- Erosketak egitean plastiko asko dituzten gauzak ekiditea eta zuntz-naturalak erabiliz eginiko poltsak erabili.
- Orokorrean kontsumoa murriztea eta gehiago birziklatzea.
- Beste pertsonak kontzientziatzen saiatzea.
- Hiritik oinez, bizikletaz edo garraio publikoan ibiltzea.
- Papera modu egokian erabiltzea.
- Elikagai prozesatu gutxiago erabiltzea, eta Km 0 elikagai gehiago.
- Kotxeak soilik bidaia luzeetarako erabiltzea.
- Ehungintzaren industria, gehien kutsatzen duen bigarren industria-mota denez, soilik behar dugun arropa erostea, eta bigarren eskukoa gehiago erabiltzea.

● **Miguel de Unamuno**

- Birziklatzea gehiago eta hobeto
- Etxea hobeto isolatzea
- Leihoak ez irekitzea berogailua piztuta dagoenean
- Berrerabiltzea gauzak
- 'A granel' erostea, enbaltoriorik gabe
- Gauza elektronikoko gutxiago erabiltzea
- Ur gutxiago erabiltzea eta dutxa motza izatea
- Birziklatzea gehiago eta hobeto
- Plastikoaren erabilera murriztea
- Garraio publikoa erabiltzea edo bizikleta
- Berrerabiltzea gauzak
- Gutxiago kontsumitzea
- Plastiko enbaltoriorik gauza gutxiago erostea
- Ur gutxiago erabiltzea eta dutxa motza izatea

- **Paula Montal**

- Tresna elektrikoak stand by ez uztea
- Beharrezkoa ez denean argia itzalita edukitzea
- Berokuntza termostatoa instalatu, 20 eta 21º arteko tenperatura erregulatzen duena
- Erosteke elikagaiak pisura eta ez plastikozko ontzietan
- Bertako elikagaiak erosi
- Gure kontsumoa murriztea gero eta hondakin gutxiago izateko
- Tren eta autobusa erabiltzea
- Bizikletaz bagoaz, donok kaskoa erabiltzea
- Sentsuz ibiltzea
- Ura txorroetatik edatea eta ez erostea plastikozko botilak
- Konprometitzen gara, marroi ontzietan bakarrik hondakin organikoa sartzea, eta organiko ez diren hondakinak ez botatzea
- Etxean gurasoei organikoa birziklatzeko behartzea eta geuk ere
- Hondakin organikoa ondo birziklatzeko Udalak esaten dizkiguten oharrak kasu egitea
- Comida que sobra y está en buenas condiciones, no tirarla y aprovecharla para otros platos.

- **Mercedarias Gasteiz:**

- Kontsumo arduratsua izatea: produktu ekologiko, garaian garaikoak, komertzio justua eta km0-koa izatea, plastikorik Gabe.
- Behar duguna erostea eta ez gehiago
- Etxean ondo birziklatzea eta hondakin gutxi sobratzea
- Transporte publikoa erabiltzea eta energia berriztagarriekin energia kontratatzea etxean (goiener...)
- Ez erosi plastikoa duten produktuak, adibidez: madalenak, erabili eta botatzeko tresnak...
- Ez kutsatzeko oihalezko poltsak erabiltzea, lurrera biodegradagarriak ez diren gauzak ez botatzea. Birziklatu, eta nork ez duen egiten zuzendu.
- Bokata ogitarteko batean ekarri.

- **CEU Virgen Niña**

- Ir a la compra con bolsa propia.
  - No comprar algo con mucho envoltorio.
  - Reutilizar cosas de hermanos u otros familiares
  - Reducir el gasto de agua en la ducha.
-

- No tirar basura al suelo.
- No derrochar la luz.
- Aprovechar el papel al máximo.
- Comprar productos locales en tiendas locales.
- No desperdiciar la comida.
- Usar mi propia botella de agua
- Usar más el transporte público
- Reciclar más y mejor
- Transmitir a nuestros familiares y amigos la importancia de adaptar las medidas anteriores.
- Ir en bici o usar el transporte público
- No usar bolsas de plástico
- Reciclar, reutilizar y reducir
- Establecer un día a la semana en el que no se pueda ir en coche.
- Utilizar menos el coche y usar más el transporte público o la bici
- Gastar menos agua caliente y menos luz (asegurarme de que todo está apagado al salir de la habitación)
- Reciclar más y mejor
- No consumir más de lo necesario
- Usar energía renovable (fomentarla)

- **Egibide**

- Plastikogehiegi duten produktuak ez erostea
- Zaborra lurrera ez botatzea, hau da, birziklatzea.
- Autobusa gehiago erabili
- Gauzak berrerabili.
- Kaletik joaten garenean ikusten dugun plastikoguztia jasoko dugu
- Txirrinda gehiago erabili
- Poltsak berrerabili eta plastikozkoak birziklatu
- Landare gehiago landatu
- Consumir menos y consumir más producto local y de temporada
- Alargar la vida útil de los aparatos, favoreciendo su arreglo y su reutilización.
- Utilizar preferentemente modos de movilidad activa (a pie o bicicleta)
- Reducir el consumo de plástico de un solo uso